

Σ Π Η Λ Α Ι Ο Ν Α Γ Ι Α Σ Σ Ο Φ Ι Α Σ

Τ Ο Π Ο Λ Ι Ω Ν Κ Ι Σ Σ Α Μ Ο Υ

Ἄρ. Σπ. Μητρώου 697

Ἵπὸ Ἄννας Πετροχείλου

Ἐδρῖσκειται Νοτίως τῶν Τοπολίων εἰς ἀπόστασιν 2χμ. ὀλίγον μετὰ τὴν μοναδικὴν σήραγγα τῆς Κρήτης εἰς ὕψος υ.ε.θαλάσσης 290μ.

Ἵπάγεται εἰς τὴν κοινότητα Τοπολίων Κισσάμου, Χανίων.

Π ρ ο σ π έ λ α σ ι ς : Τὸ σπήλαιον συνδέεται μετὰ τὴν πόλιν τῶν Χανίων δι' ἀμαξιτῆς ὁδοῦ καλῆς καταστάσεως —μὴ ἀσφαλτοστρώτου— μήκους 48χμ. Ἐν συνεχείᾳ διὰ μονοπατίου ἀρκετὰ ἀνηφορικῶς μέχρι τὴν εἴσοδον τοῦ σπηλαίου. Ὑψομετρικὴ διαφορά 80μ.π.



Τὸ συνεργεῖο τῆς Ε. Σ. Ε. ἔξω ἀπὸ τὴν εἴσοδον τοῦ σπηλαίου.
Φωτ. Ἄννας Πετροχείλου

Π ε ρ ι ο χ ῆ τ ο ῦ σ π η λ α ῖ ο υ : Ἡ περὶ τὸ σπήλαιον περιοχὴ εἶναι πολὺ ἐπικλινῆς μετὰ πλουσίαν θλάστησιν ἐκ θάμνων καὶ ἐλαιοδένδρων.

Κατὰ μῆκος τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ —πρὸς τὰ ἀριστερὰ— εὑρίσκειται τὸ «Τοπολιανὸ Φαράγγι», ποὺ φθάνει μέχρι τὸ χωριὸν Κουσοματάδο παρουσιάζον ἀγρίαν ἀλλὰ μεγαλειώδη εἰκόνα.

Θ ρ υ λ ο ι — Πα ρ α δ ό σ ε ι ς — Ἰ σ τ ο ρ ι κ ό ν Ἡ παράδοσις ἀναφέρει ὅτι ἡ εἰκὼν τῆς Ἁγίας Σοφίας κατέφυγε —ἐκ τῆς Ἁγίας Σοφίας Κωνσταντινουπόλεως— εἰς τὸ σπήλαιον κατὰ τὴν ἐποχὴν ποὺ οἱ κατακτηταὶ κατέστρεψαν τὰς ἐκκλησίας καὶ ἔκαιαν τὰς εἰκόνας. Ἐπίσης ἀναφέρεται ὅτι τὸ ἡμικυκλικὸν λάξευμα σὲ σχῆμα πετάλου, ποὺ βρίσκεται μεταξὺ μεγάλων σταλαγμιτῶν παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ σπηλαίου εἶναι τὸ ἀποτύπωμα τῆς πεταλιᾶς τοῦ ἀλόγου τοῦ Ἀργίου Δημητρίου, ποὺ ἐπήδησε ἀπὸ τὴν ἀπέναντι πλαγιά τῆς χαράδρας εἰς τὴν κόρυφὴν τῆς ὁποίας ὑπάρχει τὸ ὀμώνυμον ἐκκλησάκι.

Ἄλλη παράδοσις ἀναφέρει ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς Ἑνετοκρατίας ὅσο ἐπαναστάται ἦσαν προγεγραμμένοι τοὺς ἐδίδετο ἀμνηστία, ἂν παρέδιδον εἰς τοὺς κατακτητὰς τὴν κεφαλὴν τοῦ πατρὸς ἢ τοῦ ἀδελφοῦ των.

Ἐπειδὴ ὁ Ι. Φαρομήλιγγος ἦτο ὁ νέος ἀρχηγὸς καὶ ἡ ἐλπίς διὰ τοὺς μελλοντικούς ἀγῶνας, ὁ πατέρας του καὶ ὁ θεῖος του ἐπίσκοπος Κισσάμου Μελχισεδέκ τὸν ἐκάλεσαν εἰς τὸ σπήλαιον καὶ τοῦ ἀπέσπασαν βαρὺ ὄγκο. Δηλαδὴ νὰ τοὺς ἀποκεφαλίσῃ γιὰ νὰ ζῆσῃ αὐτὸς καὶ νὰ ἀγωνισθῇ γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς πατρίδος των. Ὁ δισταγμὸς του ἀνάγκασε τοὺς γέροντας νὰ αὐτοθανατωθοῦν, ὅποτε ὁ νέος ἀποκόψας τὰς κεφαλὰς των τὰς παρέδωσε εἰς τοὺς Ἑνετοὺς καὶ ἡμνησεύθη.

Τὸ σπήλαιον ἐμελετήθη κατὰ πρῶτον ἀπὸ γεωλογικῆς πλευρᾶς ὑπὸ τοῦ Φυσικοῦ κ. Ε. Πλατάκη. Ἀκολούθως ὑπὸ τοῦ Γάλλου Θρησκευτοσπηλαιολόγου Πῶλ Φῶρ, ὁ ὁποῖος ἀνεῦρε νεολιθικὰ ἔχνη ἡλικίας 4-5χιλ. ἐτῶν π.Χ.

Ἐξηρευνήθη λεπτομερῶς καὶ ἐχαρτογραφήθη —ἐντολῇ ΕΣΣΕ χορηγία ΕΟΤ— τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1969 ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τῆς γραφουσῆς τῶν Δ. Λιάγκου καὶ Ν. Διονυσοπούλου μελῶν τῆς ΕΣΣΕ καὶ Ε. Πλατάκη, Γ. Τσιφετάκη καὶ Γ. Δασκαλάκη μελῶν τοῦ κλιμακίου ΕΣΣΕ Κρήτης.

Τ ὀ σ π ῆ λ α ι ο ν : Ἡ εἴσοδος τοῦ σπηλαίου ἀψιδωτοῦ σχήματος ἔχει πλάτος 25Χῶφος 10μ. Τὸ πρῶτον τμήμα τοῦ σπηλαίου εἶναι ἐπίπεδον τεχνητῶς μὲ κτισμένον χαμηλὸν τοῖχον πρὸς τὸν κρημνόν, ὅπου ἔχει διανοιχθεῖ, μὲ κωδωνοστάσιον ἐπ' αὐτοῦ καὶ βαθμίδες προσπελάσεως.

Πρὸς τὸν ἀριστερόν του τοῖχον εἶναι κτισμένον ναῦδριον τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας μὲ εἰκόνας ἐπὶ τοῦ τέμπλου του καλῆς καταστάσεως.

Συστὰς ἀπὸ πανύψηλους καὶ ὀγκώδεις σταλαγμίτας ἐμποδίζει τὴν ὁρατότητα πρὸς τὸ ἐσωτερικόν τοῦ σπηλαίου.

Τὸ πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς εἰσόδου τμήμα τοῦ σπηλαίου εἶναι ἐπίσης ἐπιπεδωμένον μὲ βαθμίδας πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν προσκηνητῶν.

Τὸ σπήλαιον ἀποτελεῖται ἀπὸ ἓνα κυρίως πελώριον θάλαμον διαστάσεων 70Χ70μ., ὁ ὁποῖος χωρίζεται εἰς τμήματα διὰ μεγαλοπρεπῶν συστάδων ὀγκώδων σταλαγμιτῶν καὶ στύλων. Τὸ ὄψος τῆς ὀροφῆς του ἀνέρχεται εἰς 10-20μ.

Τὸ κεντρικὸν τμήμα του εὐρίσκεται εἰς ὑψηλότερα ἐπίπεδα τῆς εἰσόδου του, με ὕδατοςυλλογὴν ἀπὸ σταγονοροσὴν. Πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς εἰσόδου κατηφορίζει ἐλαφρῶς, ἐνῶ πρὸς τὸ τέλος του κατηφορίζει ἀποτόμως, ὅπου διανοίγεται πολὺ κατηφορικὸς θαλαμίσκος, διαστάσεων 13X6X3 κλεισμένος πρὸς τὸ τέλος του με ὀγκολίθους ἐμποδίζοντας τὴν δρατότητα. Ὀγκολίθοι διαφόρων μεγεθῶν καλύπτουν ἐπίσης τὸ δάπεδόν του ἐπὶ τῶν ὁποίων —εἰς πολλὰ σημεῖα— ἔχουν ἀναπτυχθεῖ σταλαγμίται με ὠραιότατα σχήματα καὶ χρώματα. Τόσον ἡ θέα ἐκ τῆς εἰσόδου πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν ὅσον καὶ ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ πρὸς τὴν εἴσοδον εἶναι θαυμασία καὶ μεγαλοπρεπής.



· Ἡ ἀρκούδα.

Φωτ. Ἄννας Πετροχείλου

Τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ποὺ εἰσχωρεῖ εἰς ἀρκετὸν μῆκος βοήθει τὴν ἀνάπτυξιν χλωρίδος ἐντὸς αὐτοῦ. Π.χ. ἐπὶ τῶν πρώτων σταλαγμιτῶν —εἰς ὀρισμένα σημεῖα— χλωρίδος ἐντὸς αὐτοῦ Π.χ. ἐπὶ τῶν πρώτων σταλαγμιτῶν —εἰς ὀρισμένα σημεῖα— ἔχουν ἀναφθεῖ ἀτροφικαὶ συκαῖ. Οἱ ἰσχυροὶ κλάδοι των με καταπράσινον φύλλωμα.

Σ π ή λ α ι ο γ έ ν ε σ ι ς : Τὸ σπήλαιον εἶναι διανοιγμένον ἐντὸς κρητιδικοῦ ἀσβεστολίθου διὰ διαθρώσεως καὶ ἐν συνεχείᾳ διὰ πίεσεως. Τὸ ὑπάρχον σπήλαιον εἶναι τμήμα πολὺ μεγαλυτέρου τοιούτου, τὸ ὁποῖον κατεκρημνίσθη λόγω μειώσεως τοῦ πάχους τοῦ ὑπερκειμένου ἐδάφους. Ἀποτελεῖ διακλάδωσιν κοίτης ὑπογείου ποταμοῦ, ἢ ὁποῖα ἴσως εὐρίσκειτο ἄλλοτε εἰς τὸ σημεῖον ὅπου σήμερον εἶναι τὸ Τοπολιανὸ Φαράγγι, τοῦ ὁποῖου ἡ ὄροφῆ κατάπεσε ἀπὸ τὴν ἰδίαν αἰτίαν. Τὰ ὕδατα ἐξεβάθυνα μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου τὴν κοίτην του, ἢ ὁποῖα σήμερον εὐρίσκεται εἰς πολὺ χαμηλότερα ἐπίπεδα ἀπὸ τὸ σπήλαιον.

Εἰς τὴν ἀποψιν αὐτὴν συνηγοροῦν τὰ πολλὰ κοιλώματα μὲ σταλακτίτας καὶ σταλαγμίτας, ποὺ εὐρίσκονται εἰς πολλὰ σημεῖα τῶν πλαγιῶν τοῦ Τοπολιανοῦ φαράγγιου. Πρὸ τοῦ ὑποστεῖ τὸ σπήλαιον τὴν ἀνωτέρω καταστροφὴν τὰ εἰσερχόμενά ὕδατα ἐντὸς αὐτοῦ, διὰ τοῦ σημείου τῆς εἰσόδου, διέφευγον πρὸς τὰ Δυτικὰ αὐτοῦ εἰς χαμηλότερα ἐπίπεδα. Μετὰ τὴν κατακρήμνισιν τοῦ κυρίως σπηλαίου ἔπαυσε νὰ τροφοδοτῆται δι' ὕδατων τὸ σημερινόν ὑπόλοιπον, ὁπότε ἔπαυσε καὶ νὰ διευρύνεται. Ἠκολούθησε ἡ ἀπόσπασις ὀγκολίθων ἐκ τῆς ὄροφῆς, οἱ ὁποῖοι ἐκάλυψαν τὸ δάπεδόν του καὶ ἐν συνεχείᾳ ἤρχισε ἡ διακόσμησις τοῦ σπηλαίου διὰ σταλαγμιτῶν κατὰ τὸ πλεῖστον, λόγω ταχείας σταγονορροῆς.

Δ ι α σ τ ἄ σ ε ι ς : Τὸ σπήλαιον ἔκτείνεται εἰς κατ' εὐθείαν γραμμὴν μῆκος 80μ. Τὸ μεγαλύτερον ὕψος του εἶναι 4μ. Τὸ μεγαλύτερον βάθος του 7μ. Καταλαμβάνει ἔκτασιν 3.010τ.μ.

Μ ε τ ε ω ρ ο λ ο γ ί α : Ἡ θερμοκρασία τοῦ σπηλαίου κατὰ τὸν Δεκέμβριον 1969 ἦτο 18 βαθμοὶ Κελσίου. Ἡ ὑγρασία του 65%

Τ ο υ ρ ι σ μ ὸ ς : Τὸ σπήλαιον Ἀγίας Σοφίας Τοπολιῶν Κισσάμου ἐξακρατηρίσθη ὡς μέγαλον ἐθνικοῦ ἐνδιαφέροντος διότι:

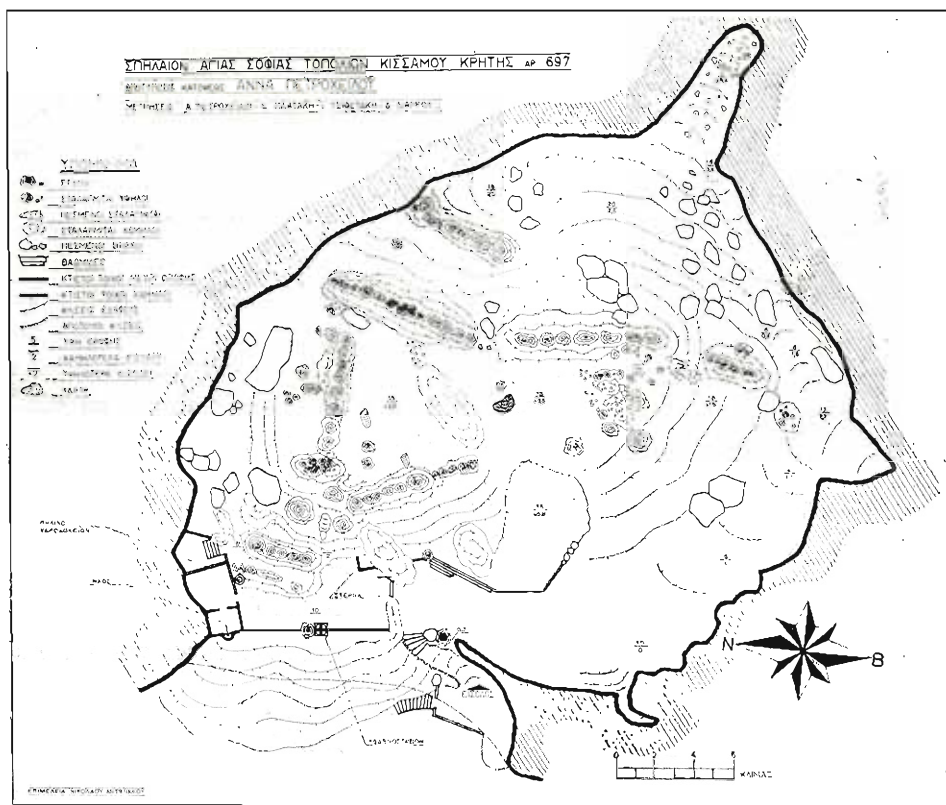
1) Εἶναι εὐμέγεθες, ἐντυπωσιακόν, πλουσίως διακοσμημένον μὲ ὑπερμεγέθεις συστάδας σταλαγμιτῶν καὶ στύλων εἰς θαυμάσια σχήματα καὶ χρώματά.

2) Ἔχει ἐντὸς αὐτοῦ τὸ Ναυδριον τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας τὸ ὁποῖον ἐπισκέπτονται πολλοὶ προσκυνηταί.

3) Εἶναι εἰς περιβλεπτόν θέσιν μὲ θέαν πρὸς τὸ Τοπολιανὸ Φαράγγι, ποὺ προσφέρει ἀγρίαν καὶ μεγαλοπρεπεῖ εἰκόνα.

4) Συνδέεται μὲ τὴν πρωτεύουσαν τῆς Κρήτης τὰ Χανιά δι' ἀμαξιτῆς ὁδοῦ μῆκους 50χμ. διασχίζούσης θαυμάσια τοπία.

5) Ἀξιοποιούμενον θὰ ἐξυψώσῃ τὸ διωτικόν ἐπίπεδον τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς καὶ γενικώτερον θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν.



Grotte de Ste Sophie à Topolia Kissamos No 697
 par Anne Petrochilos

Elle se trouve à S de Topolia à 2 kms de l' unique tunnel de Crète à 290 mètres au dessus de la mer. C'est une grotte vaste et belle aux hautes et volumineuses stalagmites. Une chapelle au clocher pittoresques au centre de l' entrée immense de la grotte.

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ

Καλούνται τὰ ἐνδιαφερόμενα μέλη τῆς Ε.Σ.Ε. τὰ ἐπιθυμοῦντα νὰ συμμετάσχουν εἰς τὸ νέον Διοικητικὸν Συμβούλιον, ἐκλεγησόμενον κατὰ τὰς ἀρχαιερείας τοῦ Ἰανουαρίου 1971, ὅπως ὑποβάλλουν μέχρι τῆς 30ῆς Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. ἔγγραφοι δῆλωσιν, ἵνα συμπεριληφθοῦν εἰς τὸ ψηφοδέλτιον.